

Události 1. poloviny 20. století v Jemnici u Tisové/ Events in the 1st half of the 20th century in Jemnice near Tisová

Johanka Drchotová

Abstrakt

Studie se věnuje novodobé historii obce Jemnice u Tisové ležící v okrese Tachov. V textu je zpracováno období spadající do první poloviny 20. století. Studie se zaměřuje především na komparaci kolektivní paměti a nedávné tradované historie s výpověďmi pamětníků a dochovanými primárními i sekundárními prameny. Srovnávací metodou a těžením všech dostupných pramenů se autorka snaží udat komplexnější a objektivnější pohled na události, které historii Jemnice vytváří. Díky orálním pramenům se navíc daří zaplnit bílá místa novodobé historie této obce.

Abstract

This paper is focused on the modern history of the village Jemnice near Tisová in the Tachov district. We will focus primarily on the first half of the 20th century. This text is primarily focused on comparing collective memories, recent history with oral-historical interviews, and primary and secondary sources. Through comparative methodology, we obtained a comprehensive and objective view of historical events in Jemnice. Through oral-historical research, we were able to fill in the blanks in the modern history of Jemnice.

Klíčová slova

Jemnice u Tisové; orální historie; 1. polovina 20. století.

Key words

Jemnice near Tisová; Oral history; 1 st half of the 20th century.

Úvod¹

Předkládaná studie metodologicky vychází jak z archivních zdrojů, tak z metody orální historie. Toto propojení dvou odlišných výzkumných metod se ukazuje vhodné především ze dvou důvodů. Zaprvé vzájemnou komparací různých zdrojů informací můžeme analyzovat to, co je předáváno ústní historií. Za druhé s velkou dávkou pokory se můžeme pokusit na základě provedeného sběru dat o interpretaci předávané ústní historie. Srovnáváním různých zdrojů lze poodhalit motivy, které vedly k tomu, jak a proč je některá historická událost tradována. Obec, kde se ještě stále ústní historie předává, je stále živá. Kolektivní myšlení obyvatel tohoto místa ještě stále existuje, což můžeme označit v současnosti spíše za unikátní.

Společné kolektivní myšlení je totiž charakteristické pro skupiny, které sdílejí společné vzpomínky. Vzpomínat lze pouze tehdy, pokud přináležíme do jednoho nebo více proudů kolektivní paměti tvořené skupinami (či konkrétní skupinou). O kolektivní paměť se navíc jedná pouze tehdy, ožívujeme-li ze života naší skupiny událost nahlíženou právě z pohledu této skupiny, a to i v případě fyzické nepřítomnosti členů této skupiny.² Proto kolektivní paměť čerpá i z událostí minulých, které nám sdělují rodiče, prarodiče či jiní obyvatelé města. Kolektivní paměť je tedy spoluvytvářena příběhy z minulosti, které daná skupina považuje za důležité. Tak ostatně funguje i naše osobní biografie, které se skládá z biografických konstrukcí³, které vyrůstají kolem důležitých epifanií⁴ našeho života.

Kolektivní paměť, jako produkt různých zájmů skupiny, které svoje interpretace vztahují vždy k současnosti⁵ se však liší od samotných historických událostí, a proto je více než žádoucí prozkoumat všechny zdroje informací a přiblížit, pokud možno, objektivní historický popis. Takovýto cíl nemusí mít samozřejmě

¹ Autorkou teoretického úvodu je Marie Fritzová. Ostatní části předkládané studie jsou dílem studentky Johanky Drchotové. Jedná se o přepracovanou část její bakalářské práce, které byla úspěšně obhájena v roce 2023.

² HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON. 2009.s. 63.

³ ALHEIT, Peter. Identita nebo „biograficita“? Koncept vývoje identity ve světle biografických bádání v oblasti věd o vzdělávání. *Biograf*.č. 29. 2002. odst. 19.

⁴ „Epifanie je relevantní moment v lidském životě, takový moment, který paměť jednotlivce zaznamenala jako signifikantní a prostřednictvím něž udává vlastnímu životu chronologii.“ SVOBODA, Michal. Biografická metoda v antropologii. *AntropoWEBZIN*. 2007. č. 2-3. s. 3. ISSN 1801-8807.

⁵ SVOBODA, Michal. Biografická metoda v antropologii. *AntropoWEBZIN*. 2007. č. 2-3. s. 4. ISSN 1801-8807. Ke kolektivní paměti více např. v díle: HALBWACHS, Maurice. *Kolektivní paměť*. Praha: Sociologické nakladatelství SLON. 2009. také v: WULF, Kansteiner, 2002. *Finding Meaning in Memory: A Methodological Critique of Collective Memory Studies. History and Theory*.roč. 41, č. 2 (May 2002).

všechny práce pracující s orálně-historickým výzkumem. Některé se právě naopak zaměřují na subjektivní prožívání jedince či skupiny. Předkládaný text se nicméně více zaměřuje na popis historických událostí a komparaci ústní místní historie (tj. toho, co se traduje), s orálně-historickými výpověďmi (tj. odborně vedených rozhovorů s pamětníky) a s archivními a další dostupnými prameny.

Metodologie

„Historie nejsou jen data, místa a války. Jsou to především lidé, kteří zaplňují volný prostor mezi nimi.“⁶

„Skrze svoji místní historii hledají obce a města význam pro svůj měnící se charakter a nově přichází mohou získat cit pro vnitřní zakořenění místních obyvatel právě prostřednictvím vyprávění místních pamětníků.“⁷

Předkládaná studie se věnuje historii obce Jemnice u Tisové v 1. polovině 20. století. Hlavním cílem tohoto textu je porovnat a ověřit (pokud to bylo možné) pravdivost tradovaných vyprávění, proto jsem je srovnávala s dochovanými prameny, jako byla kronika obce či obecní školy nebo záznamy z dané doby – kupříkladu záznam o stavbě kaple. Pracuji tedy s pohledem tehdejších i dnešních obyvatel obce. Studie vypovídá nejen o historii obce, ale i o osudech zdejších obyvatel, ať už se jednalo o Čechy nebo Němce.

Ke svému výzkumu jsem používala primární i sekundární prameny, které jsem porovnávala s výpověďmi pamětníků, těch žijících v této oblasti v dané době, ale i těch současných, kteří znají historii obce, či místní lidovou slovesnost. Zkoumala jsem jak české prameny a výpovědi českých obyvatel, například výpověď pana Němce v Tisovském zpravodaji, nebo jsem vedla rozhovor s Pavlínou Dortovou, pravnučkou jednoho z původních českých obyvatel, tak i německé knihy, listiny. Pracovala jsem také s informacemi týkající se odsunu německých obyvatel, jak je vyprávěla vnučka původních obyvatel Jemnice.⁸ Všechny dostupné informace jsem podrobila analýze, komparaci a následně se pokouším o objektivní interpretaci. Výpovědi pamětníků se týkají především období 2. světové války a poválečného odsunu Němců. Z tohoto období navíc existuje jen minimum záznamů, a tak metoda orální historie pomohla v zaplňování bílých míst v historii.⁹

⁶ Jodi Picoult citáty. Databáze knih. *Knihy. Databáze knih.* [online]. [cit. dne 2023-02-28]. Dostupné z: <<https://www.databazeknih.cz/citaty/jodi-picoult-334>>.

⁷ Volně podle THOMPSON, Paul. “History and the Community,” *Voice of the Past: Oral History.* Oxford, UK: Oxford University Press. 2000. s. 3.

⁸ Tyto informace byly zprostředkovány pamětníkem Josefem Lorencem.

⁹ Pokud tedy vycházím pouze z rozhovorů, je tento fakt uveden v poznámkovém aparátu.

Meziválečné období v obci

Stavba kapličky

Kaplička, která se nachází u rybníka na návsi obce, byla postavena ve 20. letech 20. století zdejším německým obyvatelstvem.¹⁰ Jemnice a její tehdejší obyvatelé totiž náleželi do okresu Planá, duchovně však byli pod správou farního úřadu v Tisové.¹¹ Tím pádem museli obyvatelé navštěvovat necelé 4 km vzdálenou far-nost obce Tisová.

Ukončení výstavby kaple je datováno na 20. leden 1927.¹² Před ní stála v obci dřevěná zvonička, ta byla ale ve velmi špatném stavu, chátrala a zarůstala. Proto byla v neděli 14. listopadu 1926 odpoledne místními obyvateli stržena. Už příštího dne, tedy 15. listopadu 1926, se začalo s kopáním základů nové kaple.¹³ Pro budovu kaple bylo vytvořeno několik plánů podoby stavby.

„*Kapličku v roce 1927 stavěl vlastně Honzův¹⁴ dědeček.*“¹⁵ Josef Dietl, narozen 1901, zemřel 1943.¹⁶ „*Viděl jsem nějakou dřevěnou kapli, jako v Jemnici, ale myslím si, že nebyla na místě, jak stojí kaplička, že byla u vás, u statku.*“¹⁷ Hlavní podíl na výstavbě kaple měl Karel Tschacha bydlící v Jemnici číslo popisné 1.¹⁸

Finanční prostředky na stavbu kaple byly získány z darů. Přispěli všichni obyvatelé obce Jemnice, v roce 1927 čítající 25 čísel popisných, většími i menšími částkami, pouze na čísle 12, kde sídlil Jindřich Herold, označován jako správce statku, a čísle 17 nic nedarovali. Navíc přispěl také někdejší majitel pozemků a statku v Jemnici, Josef Nostitz-Rieneck, největší příspěvek byl z obecní kasy Jemnice. Stavba probíhala od 15. listopadu 1926 do 1. ledna 1927.¹⁹

¹⁰ Soukromý archiv Josefa Lorence. *Pamětní spis*. Jemnice 1927. Str. 1.

¹¹ ORTH, Jan – SLÁDEK, František. *Topograficko-statistický slovník Čech čili podrobný popis všech měst, městyň, vesnic, pak zámků, dvorů, továren, mlýnů, hutí a podobných o samotě ležících stavení, jakož i všech zpustlých hradů a zaniklých osad Království Českého*. Praha 1870. Str. 226.

¹² Soukromý archiv Josefa Lorence. *Pamětní spis*. Jemnice 1927. Str. 1.

¹³ Tamtéž. Str. 2.

¹⁴ Jan Dietl. Potomek původních německých obyvatel a jeden z pamětníků, jejichž svědectví bylo ve studii využito.

¹⁵ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

¹⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 41*. 1836–1927. Str. 28.

¹⁷ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

¹⁸ Soukromý archiv Josefa Lorence. *Pamětní spis*. Jemnice 1927. Str. 2/3.

¹⁹ Tamtéž. Str. 3.

Ve spisu, který byl uložen do věžičky kaple při její výstavbě, můžeme najít jména tehdejších obyvatel Jemnice, Nové Strasti a Hlinné, kteří pomáhali se stavbou.²⁰ Dále jsou v něm informace o jeho autorovi, Josefu Englerovi, který byl v té době učitelem a ředitelem místní německé školy, můžeme se zde dočíst také o cenách z roku stavby.

„100 kg obilí = 190 korun (česká měna); 100 kg pšenice = 210 Kč;
100 kg ječmene = 150 Kč; 100 kg ovsu = 125 Kč; 100 kg brambor = 65 Kč;
1 kg živé váhy (vepřového) = 10 Kč; 1 kg živé váhy (vůl) = 5 až 7 Kč;
1 kráva do chovu = 3 000 Kč; 1 vejce = 80 haléřů až 1 Kč; 1 kg másla = 24 Kč;
1 l plnotučného mléka = 1.30 Kč; 1 kg jemné nelepivé mouky = 5 Kč;
1 kg hovězího masa = 14 Kč“²¹

Statek v Jemnici

Ve 14. a 15. století je v obci evidováno několik statků, z nichž jeden býval dokonce duchovním.²² První doložené zmínky o hospodářském dvoře v Jemnici nalzáme už v polovině 17. století. Do vzniku Československé republiky spadal dvůr pod velkostatek Planá²³ a byl tím pádem majetkem nejdříve pánů ze Sinsendorfu,²⁴ posléze v roce 1823 připadl hrabatům z Nostitz-Rienecku.²⁵ V roce 1918, po vzniku Československé republiky, se z něj stal tzv. zbytkový statek. Stalo se tak po pozemkové reformě a kvůli ustanovením tzv. Beckerehormova zákona. Zákon č. 215 byl vydán 16. dubna 1919, 30. ledna 1920 následoval zákon č. 81. Díky tomuto nařízení byl statek převzat Státním pozemkovým úřadem 19. května 1925, od něhož jej převzal do správy Jindřich Herold. Později, počátkem května 1926, zcela převzal, vlastnil, statek v Jemnici.²⁶

Vesnické paměti nám dokládají, že po vzniku republiky, „někdy v době pozemkové reformy, koupil statek bývalý panský úředník H. Pár korun měl našetřeno, na zbytek si vypůjčil.“²⁷ Pamětníci a ústní tradice hovoří o tom, že statek

²⁰ Soukromý archiv Josefa Lorence. Pamětní spis. Jemnice 1927. Str. 3/4.

²¹ Soukromý archiv Josefa Lorence. *Pamětní spis*. Jemnice 1927. Str. 4.

²² Kolektiv autorů. *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, díl 13., Jana–Kartas*. Praha: Ottovo nakladatelství, 1898. Str. 213.

²³ HOFMANN, Gustav. *Velkostatek Planá 1548–1945, inventář*. Klatovy 1980. Str. 8/9.

²⁴ Tamtéž. Str. 11.

²⁵ Tamtéž. Str. 13.

²⁶ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 18.

²⁷ *Tisovský zpravodaj: Jemnice 1931*. 6. vydání. Tisová, prosinec 2021. Str. 14.

získal, dle všeho koupil, legionář, který měl sloužit na východní frontě za 1. světové války. „*To musel být nějaký zasloužilý agrárník, anebo legionář, protože legionáři měli ve všem přednost. No bohužel mu potom začalo strašit ve věži.*“²⁸ Na statku měl zaměstnávat tehdejší německé obyvatele vesnice, kteří s ním dle ústní tradice neměli zrovna vřelá a přátelské vztahy.

Dle dochovaných pamětí „*hospodaření moc nerozuměl. A přišla hospodářská krize. O obilí nebyl nikde zájem, prodávalo se za babku, o obilí nikdo nestál a dluhy žraly z mísy. Když už neměl ani na platy svých dělníků, zešlel. V únoru dal do konírny navězt hodně slámy, prý, aby nebylo koním zima.*“²⁹ Tento časový údaj je ovšem chybný, stalo se tak 1. března. „*Potom zašprajcoval dveře kovovými závorami a slámu zapálil. Konírna byla hned plná dýmu, koně řinčeli, hrabali kopyty, dusili se a nakonec, stejně jako krávy, uhořeli.*“ Hořela stodola, stáje. Do sklepa, kde byly uskladněné brambory, byla napuštěna voda. Od stáji začalo hořet i obytné stavení a s ním i česká škola.³⁰ Rozčilení deputátníci, kteří od ledna pracovali bez mzdy, hledali statkáře. Ten měl před svým zoufalým činem poslat manželku k příbuzným.³¹ V určitých pamětech se hovoří i o dětech. Ze stáje se dostaly plameny i na obytné stavení, v jehož přízemí byla umístěna i jednotřídní česká škola. Plameny pohltily také stodolu. Němečtí obyvatelé se snažili najít majitele statku. „*Kde je majitel statku? Možná, že na sýpce, ta jediná nehořela.*“ Sekerou vypáčili dveře, když se ozvala rána. Pan učitel Václav Němec, který přišel do Jemnice v roce 1931, vzpomínal: „*Ještě v září, když jsem přišel do Jemnice, mi ukazovali na stěně vyhrězlý statkářův mozek.*“³² Podle některých, rozšířenějších pamětí se měl statkář na sýpce oběsit.

Obecní kronika popisuje událost podobně, přičemž přidává určité důležité detaily. Zbytkový statkář Jindřich Herold hospodařící na místním statku byl po neúspěšných sklizních a také špatném vedení těžce zadlužen tak, že 3. března 1931 plánoval okresní soud v Plané zabavit téměř celou nemovitost a prodat všechna zvířata. Pravděpodobně v uvědomění si své smutné situace se Herold krátce před dnem aukce pustil do ničení svých věcí. Poté, co poslal všechny obyvatele i hospodyně za prací, rozbil veškeré zařízení určené do dražby, včetně klavíru a pohovky, polil hořlavé věci naftou a zapálil všechny čtyři strany statku 1. března 1931 v půl 7 večer. Oheň se velmi rychle rozšířil. Herold všechna zvířata zavřel a uvázal je k řetězu, aby nemohla utéct. Navzdory rychlému zásahu kolemjdoucích,

²⁸ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

²⁹ Odbor školství ONV v Tachově. *Rozvoj socialistického školství na Tachovsku*. Tachov 1981. Str. 18.

³⁰ Tamtéž.

³¹ *Tisovský zpravodaj: Jemnice 1931*. 6. vydání. Tisová, prosinec 2021. Str. 14.

³² Tamtéž.

nebylo možné strašlivý živel uhasit a řvoucí dobytek zachránit. Takže dobytek, který čítal 9 koní, 3 krávy a krmná prasata, uhořel zaživa. Hasiči z Jemnice společně s jemnickými obyvateli a lidmi z okolí, kteří byli ochotni pomoci, vynaložili veškeré myslitelné úsilí, aby zachránili vlastníka, který byl v nebezpečí.³³

V jedné z pamětí Václava Němce se můžeme dočíst, že hasiči, kteří přijeli kvůli požáru, nehasili – vymlouvali se, že jim zamrzá voda.³⁴ Není však řečeno kteří, i když logicky by to byli ti jemničtí, a také je otázkou, jestli to pravda je či nikoli. Záznamy o požáru jsou totiž pamětmi určité osoby a ani paměti jednoho člověka, Václava Němce, nejsou zcela shodné. Je ale spíše pravděpodobnější, že se lidé z obce alespoň pokusili požár zkrotit. Logicky by to vyplývalo z nezbytnosti statku pro jejich obživu bez ohledu na národnost vlastníka a vztahy obyvatel k němu.

V samotné budově statku téměř vše shořelo. Celý statek a jeho zařízení, obilí a píce, vše se stalo kořistí plamenů. Na sýpku vedly dveře, které byly zamčené, nakonec byly místními obyvateli vypáčeny zrovna ve chvíli, kdy se ozval výstřel. Na podlaze bylo nalezeno Heroldovo tělo bez života, loveckou pušku křečovitě svíraje v ruce. Odsoudil tak sám sebe. Krásný statek v Jemnici byl ale zničený.³⁵ V této době to ale nebyl ojedinělý případ. Většina zdejších statkářů bývala podle všeho panskými úředníky. Po pozemkové reformě, po vzniku republiky, mohli koupit tzv. zbytkové statky za pár korun. Statky byly ale většinou zadlužené, což ještě zhoršila nastupující hospodářská krize. Hospodář v Jemnici se zastřelil, ten ze Lhoty se otrávil i s paní, z Pernolce měl utéct do Argentiny a nechat tu po sobě ženu a děti, statkář v Tisové přišel na buben. Krizi zvládli jen žid Werner z Částkova a Plachý ze Svatého Jana., ... *ale ten se dře jen na fend'áky.*³⁶

Vlastník statku se jmenovat Jindřich Herold (poněmčeně v některých pramenech Heinrich Herold). Narodil se 16. dubna 1878 v Náměšti u Třebíče na Moravě. Zemřel tedy ve věku nedožitých 53 let.³⁷ Byl dvakrát ženatý. Nejdříve s Boženou Grigarovou,³⁸ později si vzal Marii Gabrielovou. O první manželce

³³ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce.* 1927–1936 (1945). Str. 47/48.

³⁴ Odbor školství ONV v Tachově. *Rozvoj socialistického školství na Tachovsku.* Tachov 1981. Str. 18.

³⁵ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce.* 1927–1936 (1945). Str. 48.

³⁶ Odbor školství ONV v Tachově. *Rozvoj socialistického školství na Tachovsku.* Tachov 1981. Str. 19.

³⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 47.* 1865–1945. Str. 20.

³⁸ Moravský zemský archiv v Brně, fond Matriky uložené v Moravském zemském archivu v Brně, původce Náměšť nad Oslavou, číslo knihy 10722. *Geburtsbuch Namiest.* 1865–1899. Str. 199.

toho moc nevíme, s druhou byl ale v roce své smrti již rozveden,³⁹ proto je možné, že zmiňovaná žena, o které hovoří paměti, byla jeho družkou, nebo tím byla myšlena jeho hospodyně. Pravděpodobnější je spíše druhá možnost.

V knize úmrtí můžeme najít jako příčinu smrti sebevraždu loveckou puškou.⁴⁰ Dle výpovědí byl majitel statku v době požáru zamčen na sýpce, kde spáchal i sebevraždu. V žádných záznamech jsem ale nenalezla jakýkoli zápis o tom, že by se majitel statku zbláznil. Osudný večer mohlo spíše způsobit zoufalství člověka, který byl jako jeden z mála v obci české národnosti. Nebo to mohla podnítit hrozba prodeje střechy nad hlavou. Jediný důkaz, že dlužil mzdy svým zaměstnancům a že měl být statek vydražen v aukci, jsem nalezla v kronice obce. Příslušné prameny, ty, na které je v kronice odkazováno, jsem ale už nebyla v archivech schopná dohledat.

Nikde jsem také nenalezla údaje a důkazy o tom, že by mohl za neúspěch svého hospodářství. Jeho účetní knihy a jiné záznamy však neexistují, proto se můžeme domnívat, že byly zničeny, tak jako většina věcí, při požáru statku. Důkazy o jeho špatném a neodborném hospodaření jsou tak známy pouze z místního tradovaného vyprávění a z obecní kroniky. Jde však o to, nakolik jsou tyto zdroje relevantní, vzhledem k tomu, že tradované vyprávění si každý subjektivně přibarvuje a obecní kronika byla psána pouze jedním a k tomu zainteresovaným člověkem. Také záleží na tom, nakolik se do jeho hospodaření promítla hospodářská krize. Záznam o chystající se aukci jsem také nenalezla, nejspíše nebyl, pro svou nepodstatnost, do žádného archivu uložen. Proto tato tvrzení nemůžeme s jistotou a objektivně nijak potvrdit ani vyvrátit.

Důkazy o tom, že by byl vojákem v 1. světové válce, legionářem na frontě, jsem nenalezla. V žádné databázi uveden není. Vysvětlení toho, že byl označen za legionáře, může pramenit z toho, že jej obyvatelé zkrátka vnímali jako muže, který se určitým způsobem podílel na vzniku První republiky a podporovat toto zřízení. Druhým možným vysvětlením může být i to, že si představu o tom, že byl Herold legionářem, vytvořili sami obyvatelé vesnice, čímž si vysvětlovali to, že právě on získal zdejší statek.

Vysvětlení nejasnosti o způsobu jeho smrti v pamětech místních obyvatel můžeme spatřovat v druhé, pozdější sebevraždě na statku. V době po druhé světové válce, při vrcholení odsunu německého obyvatelstva z pohraničí, přesněji 9. února 1946, se totiž na statku oběsil Josef Dietl.⁴¹ Došlo tedy k záměně způsobů

³⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 47*. 1865–1945. Str. 20.

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 34*. 1853–1880. Str. 24.

sebevraždy, přičemž si lidé zapamatovali jen ten typ, který se udál později, tudíž si ho pamatovali lidé, kteří sem přišli jako noví obyvatelé. Tento způsob sebevraždy si spojili s tragédií vyhoření statku, která měla na vesnici velký dopad.

Jindřich Herold byl pohřben na hřbitově v Tisové 4. března 1931.⁴² Jeho hrob jsem však nenalezla. Je možné, že byl, jako každý sebevrah, pohřben za hřbitovní zdí, a proto se náhrobek nezachoval. Druhou možností je, že byl jeho hrob zničen při přestavbě hřbitova, kdy byly zanedbané hroby s německými nápisy vyzvedávány a jejich náhrobky ničeny.

Paměti učitele Němce a život na vesnici ve 30. letech

Pan Václav Němec byl do Jemnice přiřazen na začátku 30. let, konkrétně uvádí datum 8. září 1931, kdy se tak stal učitelem vyhořelé české jednotřídní školy. V této době mu bylo pouhých devatenáct let.

V jeho pamětech se můžeme dočíst informace o životě místních lidí, o pověstech nebo o tradicích. I když obec označoval jako „*pustinu*“, někdy také jako „*Bohem zapomenutou ves*“, tak na události spojené s ní vzpomínal velmi rád.⁴³

Můžeme se zde dočíst i o různých pověstech a dozvědět se tak o něco více o zdejším folklóru. Třeba o zakleté svatbě: „*Nevěsta, selská dcera z Bezděkova, se vdávala do Jemnice. Plné tři vozy byly naloženy těžkým věnem. Když rozveselení svatebčané přijížděli k Suchému potoku, zablýsklo se a celá stráň se zahalila dusivým dýmem. Z hloubi borového lesa se ozval skřípavý hlas čarodějnice, žebračky, která byla před lety psy zahrnuta od vrat lakomou nevěstou, když přišla žebrať o skývu chleba. Celá ta svatební jízda se za rachotu hromu proměnila ve skalní rozsochy – zakletou svatbu.*“ S dětmi se na ty sochy chtěli dojít podívat, zpozdlili se však nejméně o 50 let. Kameny byly totiž použity ke stavbě železnice u Josefovy Hutě.⁴⁴

S dětmi chodil pan učitel i na různé výlety. Vyrazili například i na Přimdu. Tu označovali jako Fudžijama, jelikož se dle nich podobá japonské sopce. Podívali se po zřícenině hradu a pan učitel dětem popisoval různá zajímavá místa. Jako jeden z nejhezčích dní uvádí ten, kdy se konal výlov rybníka. Voda z rybníka začala klesat a naproti tomu začala stoupat hladina Suchého potoka. V české škole se v tu dobu objevil pan porybný spravující Nosticovy rybníky, který se doslechl o znovu fungující české škole. Celý večer pak mluvili o rybnících a o rybách. V ten večer zaplály na hrázi vetry. Z rybníka zbyl totiž už jen cípek u propusti a bylo třeba ryby hlídat před pytláky. Pan Němec se samotného výlovu účastnit

⁴² Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 47*. 1865–1945. Str. 20.

⁴³ *Tisovský zpravodaj: Jemnice 1931*. 6. vydání. Tisová, prosinec 2021. Str. 16.

⁴⁴ Tamtéž.

nechtěl, děti ho však nakonec přesvědčily. Místo vyučování tedy vyrazili pozorovat výlov a rybáře. Na hrázi už byli i žáci německé školy. Stálo zde také několik vozů s káděmi a rybáři čekali jen na pokyn porybného. V tu chvíli začali nahanět ryby k lovišti, táhli za sebou obrovskou síť, a když stáli až u propusti, popadli síť a vytahovali šupináče na váhy. Ryby putovaly do kádí, do vozů a nakonec zamířily do plánských sádek. Potom nastala všemi dlouho očekávaná chvíle – porybný zatroubil a zavelel: „*Hoří, hoří!*“ V tu chvíli skočili všichni kluci do bláta a každý hledal tu svou vytouženou rybu.⁴⁵

V obecní kronice se můžeme dozvědět o volbách, které proběhly v letech 1923 a 1927. V prvním roce bylo možné volit pouze ze dvou stran: ze Svazu německých zemědělců v Jemnici a ze Svazu drobných zemědělců a chalupníků na Nové Strasti.⁴⁶ Starostou se stal Karl Tschacha, Jemnice č. p. 1, jeho zástupcem byl zvolen Josef Borst, Nová Strast č. p. 22.⁴⁷ V dalších volbách byla větší možnost výběru. Účastnily se jich 4 strany: Svaz německých zemědělců v Jemnici, Německá křesťanská lidová strana, Strana pracovníků v zemědělství a v lesnictví a Svaz drobných zemědělců a chalupníků na Nové Strasti.⁴⁸ Člověka může překvapit, že lístky jsou psané jen v německém jazyce, i když se volby konaly v době, kdy již několik let existovala Československá republika. Důvodem nejspíše bylo, že obec byla z velké části německá, Češi, kteří zde žili, německy pravděpodobně uměli, a pokud nebyly stížnosti, pak nemusel pro volební lístky existovat jejich český ekvivalent.

Další z věcí, kterým byli místní vystaveni, byla abnormální zima, kterou zažili na přelomu let 1928/1929. Tuto zimu doprovázelo hojné a husté sněžení, kdy sníh vydržel až do dubna 1929, navíc se k němu přidal abnormální mráz, jaký nebyl zaznamenán mnoho desetiletí. Teploty se v lednu a v únoru pohybovaly mezi -20 a -30 °C, největší mráz byl 12. 2. 1929, kdy teplota dosáhla -30 °C. Důsledkem této zimy bylo rozsáhlé pomrznutí ovocných stromů, které musely být pokáceny a školám byly nařízeny „studené prázdniny“, které trvaly až do 1. března 1929.⁴⁹

⁴⁵ *Tisovský zpravodaj: Jemnice 1931*. 6. vydání. Tisová, prosinec 2021. Str. 19.

⁴⁶ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 32.

⁴⁷ Státní okresní archiv Tachov, fond Obecná škola (německá) Jemnice, i. č. 1. *Kronika*. 1919–1937. Str. 67.

⁴⁸ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 33.

⁴⁹ Tamtéž. Str. 39/40.

Statek ve 30. letech

Na jaře v roce 1932 přijeli do vesnice pan a paní Pechmanovi, aby si prohlédli statek.⁵⁰ Brzy potom nemovitosti statku a ruiny jeho budov koupili.⁵¹ Josef Pechman se narodil 17. července 1889 ve Vejvanově v okrese Rokycany. Byl ženatý s Marií roz. Špirkovou, s níž měl dceru a syna. Povoláním byl stavitel⁵² a architekt.⁵³ Zemřel 17. září 1950 v Plzni, důvodem byla rakovina plic.⁵⁴

Rodina měla k hospodaření předpoklady a pozitivní vztah, určité zkušenosti. Paní Marie Pechmanová pocházela z rodiny statkářů. Budovy statku, který původně vlastnili, stojí doposud na Roudné v Plzni. Otec Josefa Pechmana byl kovářem ve Vejvanově a jeho maminka byla dcerou domkáře v těžce obci.⁵⁵

Jeden z možných důvodů, proč koupila rodina pana Pechmana vyhořelý statek v Jemnici, může být ten, že vlastnili na Tachovsku chatu a nejspíše díky vlastnictví stavební firmy měli určitý obnos peněz, který se rozhodli investovat právě do tohoto statku. A jelikož byl pan Pechman tesařem, dokázal si velké množství prací a oprav udělat sám, to představovalo hlavně zastřešení budov.⁵⁶ Opravy zahrnovaly i přestavbu základových zdí, které byly zesíleny, a pokrytí střech eternitovou krytinou. Po nich byl statek ještě krásnější než kdy dříve.⁵⁷

Na statku rodina zaměstnávala lidi z blízkého okolí za stravu a za byt. Hospodaření bylo různorodé. Pěstovali nejen obilí, len či brambory, ale zajišťovali také produkci obilí na osivo a sadbových brambor. Z produkce živočišné sem patří převážně chov ryb. V areálu statku měli v této době také kovárnu, díky které bylo zajišťováno okovávání tažných koní, Pechmanovi vlastnili 5 párů těchto zvířat. V zimě se pracovalo na opravách střech – v lesích náležejících rodině byly káceny stromy, později byly opracovány a použity na zastřešení budov.⁵⁸

⁵⁰ Odbor školství ONV v Tachově. *Rozvoj socialistického školství na Tachovsku*. Tachov 1981. Str. 19.

⁵¹ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 20.

⁵² Soukromý archiv Pavlína Dortové. *Úmrtí list Josefa Pechmana*. Plzeň 1950. Nestránkováno.

⁵³ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 50.

⁵⁴ Soukromý archiv Pavlína Dortové. *Úmrtí list Josefa Pechmana*. Plzeň 1950. Nestránkováno.

⁵⁵ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Pavlínou Dortovou, právničkou Josefa Pechmana, ve Stříbře 10. 3. 2023. Uloženo v archivu autorky.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*. 1927–1936 (1945). Str. 51.

⁵⁸ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Pavlínou Dortovou, právničkou Josefa Pechmana, ve Stříbře 10. 3. 2023. Uloženo v archivu autorky.

Ve své výpovědi uvádí pan Lorenc z Jemnice, že „*je pan Pechman,*“ myšleno syn Josefa Pechmana, Vlastimil, „*taková podivná figura. Po válce byl velmi angažovaný pro režim, konečně stal se zemědělským referentem okresní správní komise v Plané, ale zároveň při komunistickém převratu práskl do bot. A dokonce se tady k Němcům choval dost špatně, protože se vypráví, že na nádraží ho Němci odsunuli z Jemnice poznali a dali mu pár facek.*“ Němci měli poznat Vlastimila Pechmana na nádraží v Norimberku.⁵⁹ Ten měl prokazatelně s místními Němci problémy a později emigroval i se svou partnerkou do Austrálie. Postoj Josefa Pechmana ke komunismu a vzestupu KSČ neznáme. Obě jeho vnučky však tuto ideologii zatracovaly až do své smrti. Ale vzhledem k tomu, že byli Pechmanovi poškozeni nejen odebráním majetku, ale i rozdělením rodiny, lze předpokládat, že jeho postoj k režimu nebyl nejvřelejší. Dcera pana Pechmana, Ludmila provdaná Šašková, která žila s rodinou v Plzni, byla vězněna i se svým manželem. Celý jejich majetek byl zkonfiskován a dcery, paní Svatava provdaná Nová a paní Jitka provdaná Růžičková, musely vyrůstat v rodinách příbuzenstva, aby nemusely být umístěny do dětského domova.⁶⁰

Josef Pechman sice zastával funkci předsedy Místní správní komise, ale jeho obsazení do této pozice je pochopitelné – byl jedním z mála původních českých obyvatel obce, tyto pozice byly obsazovány výlučně Čechy. Místní správní komise neměly stejné pravomoci jako MNV, jelikož byly ustanovovány v pohraničí, kde byla většina obyvatelstva „státně nespolehlivá“, což znamená, že byla německé národnosti. Předseda byl jmenován, nikoli volen, a komise měla mít 3 až 6 členů. Josef Pechman působil v MSK bez dalších spolučlenů, tudíž vykonával všechny povinnosti zcela sám, a již 1. 10. 1946 na pozici rezignoval.⁶¹

Dle dohledatelných faktů byl pan Pechman velmi schopný člověk. Dokládají to nejen pamětníci, ale i jeho odkaz. V Plzni ještě před zakoupením statku v Jemnici vlastnil několik nemovitostí⁶² a byl spolumajitelem stavební firmy Mandaus, Doubek, Pechman a spol. Firma byla jednou z nejaktivnějších firem v Plzni v období 20. až 40. let 20. století. Ve 20. letech získali řadu významných veřejných zakázek – postavili městské divadelní skladiště, budovy finančních úřadů, Masarykův ústav pro zmrzačené děti. Pro město a Škodovy závody postavili několik nájemních domů. Někdy v této době také založili pobočku v Chustu na

⁵⁹ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁶⁰ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Pavlínou Dortovou, pravnučkou Josefa Pechmana, ve Stříbře 10. 3. 2023. Uloženo v archivu autorky.

⁶¹ ZÍMOVÁ, Jana. *Místní národní výbor Jemnice 1945–1950, inventář*. Tachov 2007. Str. 3.

⁶² Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Pavlínou Dortovou, pravnučkou Josefa Pechmana, ve Stříbře 10. 3. 2023. Uloženo v archivu autorky.

Podkarpatské Rusi. Tam se soustředili na výstavbu budov státní správy a dopravní a obranou infrastrukturu. V letech 1926 až 1928 rozvinuli vlastní podnikatelskou činnost – na křižovatce Klatovské třídy a Kaplířovy ulice realizovali vlastní projekt, jednalo se o výstavbu dvou souborů řadových rodinných domů. V domech v Kaplířově ulici číslo 2–10 pak bydlely rodiny stavitelů.⁶³

Chtěla bych zmínit ten fakt, že manželé koupili statek v době, kdy stále přetrvávala hospodářská krize nejen v Československu, dokázali ho velmi rychle opravit a dostavět a úspěšně na něm hospodařili. Je úctyhodné, že člověk, který byl Čechem a měl v Plzni jistotu stabilního zaměstnání, se i se svou rodinou přestěhoval do vesnice v pohraničí, která byla v této době z většiny německá. Koupil zde vyhořelý a zničený statek, který si dokázala rodina sama opravit, usadil se tady a byl schopen i v době hospodářské krize tuto krizi přečkat, a dokonce hospodařit se ziskem.

V roce 1938, po obsazení pohraničí, kdy musela rodina statek opustit, bydleli v obci Milavče v části Nahošice na Domažlicku.⁶⁴ Hospodářství spravovali v této době Treuhändleri,⁶⁵ což „*jsou v podstatě Němci, kteří přebírali správu statku*.“⁶⁶ Úspěšnost hospodářství a odhodlání rodiny v něm pokračovat dokládá například i to, že se po válce vrátili k produkci osiva pro státní zemědělství. V roce 1948 pan Pechman argumentoval touto skutečností ve snaze zamezit kolektivizaci statku, jeho pokusy však byly bezúspěšné, musel ustoupit vyšším zájmům.⁶⁷

Druhá světová válka v obci

Po Mnichovské dohodě byla Jemnice obsazena Wehrmachtem hned v říjnu 1938. Paměti Wilhelma Dietla dokládají, že „*němečtí vojáci házeli dětem bonbóny a vařili Čechům eintopf. Češi se o jídlo mohli porvat a od Němců si nosili nadité tašky. Češi si naopak vypráví, že se Němci do Čech přišli po Mnichovu ,nažrat‘*.“⁶⁸

⁶³ Plzeňský architektonický manuál. *Martin Mandaus*. [online]. [cit. dne 2023-02-18]. Dostupné z: <<https://pam.plzne.cz/stavitel/329-martin-mandaus>>.

⁶⁴ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁶⁵ Treuhändler (správně Treuhänder) je označení pro správce. Tito lidé jednali svým jménem v zájmu jiného člověka, organizace, či víry. Uplatňovali svá vlastní práva v zájmu jiných, nebo tato práva po určitou dobu drželi a spravovali.

⁶⁶ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁶⁷ Soukromý archiv Pavlína Dortové. Původce Ministerstvo zemědělství v Praze. *Čís. j.: 81.960/48–IX/A–21. Věc: Zbytkový statek Jemnice*. Praha 1948.

⁶⁸ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

Při zabrání pohraničí byl v Tachově přijat Wehrmacht velmi kladně. Lidé je hromadně vítali, bylo jich na ulicích velké množství a na pozdrav hajlovali. Mělo jich být dokonce tolik, že při hajlování padali z chodníků. Měsíc po záboru Sudet ve městě proběhla také Křišťálová noc, kdy zde hořela synagoga. Tachovští Němci ale tvrdili, že s tím nemají nic společného, že se o to postarali říšští občané. Židé z města celkově vymizeli, nejsou o nich z této doby žádné zmínky a tamější Němci o nich mlčí. Naše vesnice však nebyla výrazně prohitlerovská, jak by se dalo teoreticky očekávat. Dle německých pramenů byl jediným nacistou v Jemnici kovář Johann Freisleben. „*Pochopitelně, základ henleinovců to nebyl katolický venkov, to byla města, německá města.*“ I u nás v této době však pracovali totálně nasazení lidé. „*Dům č. 1 patřil Tsachům. Tsacha byl jeden z mála, který si bral na práci totálně nasazené Ukrajinky. Byl jediný, kdo tady měl totálně nasazené lidi.*“⁶⁹

Po skončení 2. světové války měla obec Jemnice 12 padlých vojáků, Hlinné 3 a z Nové Strasti položilo život 10 mužů. Ještě před tím, než byla vesnice osvobozena americkou armádou, byla na konci dubna 1945 vesnice ze směru od Tisové bombardována spojeneckým dělostřelectvem. Při tomto bombardování zemřela místní obyvatelka Marie Wenisch po zásahu šrapnelem.⁷⁰

Do Jemnice přišli Američané 8. května 1945 a zůstali zde čtyři dny. Majitel statku, Josef Pechman, se synem se do Jemnice vrátili 16. května. Zjistil, že budovy statku nebyly válkou nijak poškozeny, jen okna byla vybita tlakem bomb. Na polích našli přibližně 100 leteckých trychtýřů, ve stromech v lese u Březového rybníka bylo prostrčeno kolem 100 m³ dřeva, některé ze stěel byly stále ve dřevě, ostatní stromy zasažené střelami měly koruny na zemi. Pole byla oseta jen ze dvou třetin a brambory nebyly zasaženy. V obci bylo 96 uprchlíků z dolního a horního Slezska, kteří se ubytovali jednotlivě u německých rodin a 22 z nich žilo ve škole. Dále zde bylo 12 párů uprchlických koní, které byly využity na polní práce. Podle zápisu měli němečtí obyvatelé vítat navrátilivší se Čechy s předstíranou upřímností. Píše, že mezi nimi byli i lidé, kteří po roce 1938 činili Čechům příkoří.⁷¹ Jmenuje třeba ty, kteří drželi hlídky před dvorem za obsazení ordnery:⁷² Josef Willek, Anton a Josef Podhorsky, Josef Wiederer, Michel Korn, Josef Foroter, Karel Risser, Reinhorl Schwanzer, kteří z různých důvodů a opatření partaje přečkali válku doma.⁷³

⁶⁹ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky

⁷⁰ *Über Grenzen hinweg: Geschichte, Land und Leute des Plan – Weseritzer Bezirkes Tirschenreuth und Mährling, Tischenreuth: Gesamtherstellung Druckerei und Verlag Nickl.* 1984. Str. 385.

⁷¹ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce.* 1927–1936 (1945). Nestránkováno.

⁷² Ordneři byl sudetoněmecký sbor dobrovolníků – polovojská organizace v pohraničí ČSR, která se snažila o destabilizaci situace v době před obsazením Sudet Třetí říší.

⁷³ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce.* 1927–1936

Starostou obce byl po osvobození stále Karel Rissa. Dne 12. května 1945 byla Okresní správní komisí v Plané ustanovena Správní komise obce Jemnice, jejímž předsedou se stal Josef Pechman.⁷⁴ Poznávám, jak jsem již zmiňovala, že předseda MSK nebyl volen, nýbrž jmenován, a že pan Pechman působil ve správě obce sám. Obec byla v květnu 1945 součástí okresu Tachov, který měl Národní výbor, v němž zasedalo 8 Čechů. Ti pracovali většinou zde, buď v tabákové továrně, nebo u autodopravy. Kromě nich nebyl k 22. květnu 1945 v celém okrese žádný Čech. Okres Tachov proto ponechal vedení obcí na německých starostech. Později je obec vyčleněna z okresu Tachov a je zařazena zpět pod okres Planá, který byl v době trvání říšské župy Sudeten zrušen.⁷⁵

Po svém jmenování vedl Josef Pechman celou obecní agendu, jen vyživovací referát byl předán původní německé obyvatelce paní Tschachové, která jej vedla do doby, než byla obec alespoň zčásti osídlena. Okresní osídlovací komise rozhodla o osídlení 15 usedlostí o výměře 13 až 15 ha, přičemž dům č. p. 1 patřící rodině Tschachů byl rezervován pro zahraničního vojáka. Poznávám sem i bídný stav cest a stav obecního lesa. Po celou dobu okupace nebyly cesty nijak udržovány, takže byly absolutně nesjízdné. Obecní les byl pravidelně kácen, kdy ještě na přelomu let 1944/45 bylo pokáceno 159 m³ borového dříví, které nebylo našťástí prodáno a odvezeno. Obecní finance po roce 1945 se pohybovaly kolem 200 000 Kč, jelikož obec zásadně nic nedostávala a vyplácela pouze služné obecnímu hajnému a starostovi, zůstaly říšské příspěvky i obecní přídatky na vkladech.⁷⁶

Zmiňuje se i o snahách nových osídlenců, kdy se do obce v době osvobození snažili dostat i mladí výbojní příslušníci Hlinkovy partaje. Z nich se však nakonec nikdo do obce nevrátil. Buď padli, nebo byli zajati.⁷⁷ Z lidových vyprávění se ale dozvídáme o tom, že lidé ze Slovenska osidlující obec měli být členy Hlinkových gard. Do pohraničí odcházeli ze Slovenska zejména proto, že se snažili utéct před svou politickou odpovědností.⁷⁸

Němečtí sedláci se při polních pracích řídili rozkazy danými Místní správní komisí, zvláštění zájem o práci na žních nebo o novou orbu ovšem neměli. Snažili se odprodávat zejména dobytek, což však nebylo možné. Nákup mělo povoleno jen nově založené hospodářské družstvo v Plané a soukromě nikdo

---

(1945). Neustránkováno.

⁷⁴ Tamtéž.

⁷⁵ Tamtéž.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

nenakupoval.⁷⁹ Jejich dobytek byl hlavně zabaven nařízeními v dekretch prezidenta Beneše.

Již v září začalo osídlování obcí Tisová, Lhota, Bezděkov a Ostrov. Zájemci z obce Jemnice však povětšinou odešli, protože zde nebyla elektrina a byly tady velmi bídné cesty. Z toho důvodu se v září 1945 začalo s tlučením šterku v lomu velkostatku na obecní náklad. Tuto práci obstarávali místní uprchlíci, obec by jim totiž jinak musela poskytnout bezplatné poukázky na nákup podle přidělových lístků.⁸⁰

U Ministerstva zemědělství bylo zažádáno o povolení materiálu na elektrizaci obce. Žně a podzimní práce byly zdárně skončeny, i přestože chyběly pohonné látky, hlavně benzín. Obilí se tudíž vymlacovalo pomocí dieslových motorů. Ozimů bylo v roce 1945 zaseto o 20 % více, než bylo v roce předchozím.⁸¹

Dozvídáme se zde i o útěku německých obyvatel z obce, kdy 22. prosince po vyzvání Úřadu ochrany práce, aby se dostavili k prohlídce muži od 18 do 50 let, kdy schopní byli pak posláni do dolů a využití ke kopání uhlí, utekli z obce oba synové Welkovi společně se Seidlerem, Riesserem a Herschmannem. Všichni tito muži utekli za hranice. V důsledku toho byl ihned vyzván první uchazeč Václav Poláček, aby se ujal opuštěného gruntu č. 7 po Němci Riesserovi, což hned také učinil a hospodařil na statku vzorně, při čemž dal inventář do slušného stavu.⁸²

„2. světová válka se Jemnice příliš nedotkla, třeba Svatý Ján byl válkou poškozenej, konečně Američany. Musíme si uvědomit, že západní Čechy byly osvobožovány až po Rokycany Američany. Že tady nedocházelo k takovým excesům, jako na území, které osvobozovala Rudá armáda.“⁸³

Odsun německého obyvatelstva z obce

Vysídlení více než 3 milionů obyvatel je v Čechách označováno jako odsun, Němci používají výraz Vertreibung, což lze přeložit jako vyhnání či vyhoštění. V prvních týdnech a měsících po válce mu předcházelo období divokého vyhánění a násilí páchaného Čechy a novými osídlenci v pohraničí na Němcích, tzv. divoký odsun. Němci se stali nositeli kolektivní viny za veškeré válečné

⁷⁹ Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce. 1927–1936* (1945). Neustránkováno.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Tamtéž.

⁸³ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorů.

utrpení. Tento tzv. divoký odsun nepřežilo kolem 30 až 40 tisíc lidí. Zároveň s vysídlením Němců byli do pohraničí lákáni noví obyvatelé z vnitrozemí, ale také například lidé ze Slovenska či z ukrajinské Volyně.⁸⁴

Z dostupných pramenů se můžeme dozvědět i o průběhu transferu z obce, konkrétně rodiny Willekovy z domu č. 6. „*Vyprávěla mi o něm vnučka posledních majitelů, která se jmenuje Elizabeth Oswald žijící v Augsburgu. Sem přišli hlavně Slováci, kteří ze Slovenska odcházeli do Čech, pravděpodobně, aby se vyhnuli své politické zodpovědnosti. O nich se totiž vypráví, že byli aktivními členy Hlinkových gard, takže třeba v tomhle domě se usadila slovenská rodina, která sem přišla v červnu 45. roku, to znamená, že nikde nebylo řečeno, že budou Němci transferováni. To odsouhlasila až Postupimská konference v srpnu 45. Tady ty Němce vyhodili, vyhnali doslova na cestu, a dokonce přišli v době oběda a ten oběd po Němcích dojedli.*“ Rodina L., a nejen oni, nepočítala se svou budoucností v obci. „*Rodina sem nepřišla dosídlvat. Tady se bourala stavení, především stodoly, a použitelný stavební materiál se nakládal na vagony a odvážel na Slovensko. Z něj si jejich příbuzní stavěli nové domy.*“⁸⁵ Tuto myšlenku, že tato rodina přišla do Jemnice spíše shánět materiál na stavbu budov, které vznikaly na území Slovenska, potvrzují i výpovědi jiných pamětníků.⁸⁶ Někteří zkrátka přijeli do obce pouze profitovat, ne se zde trvale usadit a začít nový život. „*Oni nebyli jediný, kdo měl charakterní vady, mnoho dosídlenců jimi vynikalo.*“⁸⁷

Za účelem vysílení a následného transferu německých obyvatel byly zřizovány sběrné tábory. V Tachově byl zřízen v dnešní Deltě. „*Zdejší Němci měli jedno štěstí a to, že tady osvobozovali Američané, ti si protiněmeckou agresivitu Čechů dost hlídali. Konečně oni si Češi na americkou správu taky dost stěžovali, protože Němci díky svému zaměstnání, což byl exportní obchod zahrnující tkalcovství, perleťářství či knoflíkářství, uměli mnohem častěji anglicky než Češi, co sem přišli. Oni si stěžovali vlastně na to, že Američané mnohem lépe vychází s Němci než s nimi.*“⁸⁸

Transfer Němců probíhal až do října 1946, kdy proběhla na oslavu v Karlových Varech recepcce v hotelu Pupp, které se účastnili i všichni ministři stran

⁸⁴ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁸⁵ Tamtéž.

⁸⁶ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Janem Dietlem, potomkem původních obyvatel, v Jemnici 8. 10. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁸⁷ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁸⁸ Tamtéž.

Národní fronty. Ta byla ohledně otázky transferu velmi jednotná a recepce ve Varech ho formálně ukončovala, třebaže prakticky stále pokračoval. Němci neměli de facto žádnou obranu, všichni byli strčeni do jednoho pytle: *To jsou naši nepřátelé, ať jdou pryč.* V té době a v dané situaci si to nikdo nedovolil zpochybnit, nebo se dokonce německých obyvatel zastat, zamezoval jim to i Malý retribuční zákon. Všichni orodovali za to, aby šli Němci pryč. Obranných reakcí bylo velmi málo a byly převážně anonymní.⁸⁹

V obci ale i po odsunu zůstaly dvě německé rodiny, Dietlovi a Weidlovi, které si vyžádal Josef Pechman. *„Weidlovi se v roce 1968 vzali a odstěhovali do Německa. Dietlovi měli takový zvláštní osud, protože oni měli jít do odsunu také, ale Pechman si je vyžádal jako pracovní sílu na svůj statek, ale než se to stalo, tak se Honzův pradědeček,“*⁹⁰ Josef Dietl, nar. 1870,⁹¹ *„z neštěstí nad tím, že odsud budou muset odejít, oběsil. V podstatě byl takovou marnou obětí, protože tady nakonec zůstali.“*⁹²

Němci, kteří byli vysídleni do Německa, to tam neměli vůbec jednoduché, právě naopak. Nebyli chtěni v Československu a v Německu je také nevíтали s otevřenou náručí. Byli většinou umisťováni na vesnice, jelikož německá města byla v té době zničená spojeneckým bombardováním. Češi tam vyhnali 2,5 milionu Němců. Kromě nich tam přišli ale například i Němci z Polska a jiní. Později se naštěstí začala situace uklidňovat. Němci nakonec i ustoupili z požadavků na náhradu majetku.⁹³ Zdejší němečtí obyvatelé byli odsunuti do americké (Bavorsko, Hesensko) a do sovětské okupační zóny v Německu.⁹⁴

Němci měli pracovní povinnost, muži od 14 do 60 let, ženy od 15 do 50 let. Ti z Jemnice byli posíláni do dolů na Kladno a do Mostu. Na tyto pracovní pozice byli zařazováni i teprve 15letí chlapi, některé z obce také vyváželi. Jinak byli umisťováni například na zemědělské práce do vnitrozemí. Později, když měly být mladší německé děti umisťovány do českých škol, *„tak dokonce Češi proti tomu protestovali, jakože nebudeme vychovávat hitlerčiky. Když jsem končil*

⁸⁹ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 47.* 1865–1945. Str. 43.

⁹² Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁹³ Tamtéž

⁹⁴ *Über Grenzen hinweg: Geschichte, Land und Leute des Plan – Weseritzer Bezirkes Tirschenreuth und Mährling, Tischenreuth: Gesamtherstellung Druckerei und Verlag Nickl.* 1984. Str. 385.

měšťanku, přesně si pamatuju, že ještě v 60. roce fungovalo, že jako: „Ty nepůjdeš do tohohle toho učení, protože tvůj otec byl fašista.“ A tak to fungovalo 15 let po válce.“ Děti byly tímto způsobem nuceny jít do zemědělsky orientovaných učení, nebo do hornických učilišť.⁹⁵

V době osvobozování a transferu Němců se zvláště pak v místech s vyšší koncentrací nových dosídlenců, což zaručovalo jistou míru anonymity, dařilo nekalým žvlům mnohem lépe než v oblastech ve vnitrozemí. Další věc, která přispěla k podnícení obohacování se majetkem německých obyvatel, byla neexistence orgánů státní správy v pohraničí. V tomto období se začaly tyto orgány, které zahrnovaly i represivní složky, teprve utvářet, což byl relativně velký problém a nevýhoda oproti vnitrozemí, kde tyto orgány plně fungovaly. Tím pádem zde platilo spíše právo drzejšího a silnějšího, než že by se novoosídlenci řídili pokyny MSK. Tento faktor sehrál velmi zásadní roli v akci takového rozsahu a důsledku jako byl transfer německých obyvatel a nové osídlování. Dalším problémem byla také nezkušenost s akcí takového rozsahu, kdy zároveň úřady odmítly vyčkávat a vše řádně připravit,⁹⁶ promítla se sem převážně touha po pomstě, kdy se nehledělo na skutečnou zainteresovanost daných lidí v nacistickém systému. Většina lidí z Jemnice totiž pravděpodobně toto zřízení nepodporovala.

Roli sehrálo i to, že se lidem pohraničí jevílo jako „zdivočelá země“. Stát se tedy rozhodl pracovat s lidmi, kteří byli k dispozici,⁹⁷ jinak řečeno byli ochotni do pohraničí odejít. Bohužel to většinou byli lidé, kteří utíkali před svou minulostí, nebo vnímali pohraničí a transporty Němců jako cestu k rychlému zisku. To také vedlo k násilnému jednání s původními obyvateli. Jak už jsem psala, v Jemnici byli i lidé, kteří se snažili pouze profitovat ze získané nemovitosti, nehodlali zde začít nový život.⁹⁸

Osídlování okresů se zaměřením na zemědělskou výrobu bylo velmi nerovnoměrné. Vedle té většiny, ve které téměř nebyly volné usedlosti vhodné k osídlení, zde byly i jiné, z mnoha důvodů málo přitažlivé, kde zůstávalo mnoho usedlostí zcela neobydlených. Jednalo se především o části okresů Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Teplá, Sokolov, Cheb, Aš, Prachatice, Kaplice či právě Tachov. Dosídlenci také přispěli ke zvýšení hustoty obyvatelstva v pohraničních

⁹⁵ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

⁹⁶ ČAPKA, František – SLEZÁK, Lubomír – VACULÍK, Jaroslav. *Nové osídlení pohraničí českých zemí po druhé světové válce*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005. Str. 205.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

oblastech. Ta v roce 1950 činila 82 obyvatel na 1 km². V roce 1930 toto číslo činilo 127 obyvatel. Týkalo se to hlavně oblastí jižních a západních Čech, jako byly okresy Kaplice, Planá, Teplá, Toužim a Tachov. Zde totiž v roce 1947, po odsunu Němců, nedosahovala hustoty obyvatelstva ani 30 osob na 1 km².⁹⁹ V Jemnici to bylo 43 osob, kam však byli započítáni i noví dosídlenci.

S osidlováním pohraničí také souvisel tzv. „proces počesťování“. To obnášelo změnu německých jmen osad, obcí a měst na české názvy. Ne vždy to však byly jejich české ekvivalenty. Výsledkem byly v první etapě, v letech 1945–1950, návrhy na přejmenování všech obcí ve vnitrozemí a v pohraničí, v jejichž názvu byl přívlastek „Německý“ a jež nevyhovovaly z hlediska „státně politického“. Tato první úprava se týkala 520 názvů.¹⁰⁰ Naši obce se tato snaha, zapomenout a vymazat historii německého obyvatelstva zde žijícího, týkala také. Například název obce se změnil z Gamnitz na Jemnice, což nemá žádné opodstatnění, není to ekvivalent ani překlad. Ale i třeba název potoka Suchabach se změnil na Suchá, což může odpovídat tomu, co noví dosídlenci pochytili z německého názvu. Všechny názvy rybníků dostaly své české ekvivalenty – Große Gamnitzer Teiche je nazýván Velkým Jemnickým rybníkem. V dnešní době se mu však mezi lidmi neřekne jinak než Pechmanův či „Pechmaňák“. Jednou z výjimek je rybník Kovářský, německy označován jako Schmiedteich, který byl v obou případech pojmenován dle nedaleké kovárny. Také názvy jednotlivých stavení nesou pouze přezdívky po slovenských dosídlencích, nikde se nezachoval název z doby německého vlivu.

Pohraničí bylo první roky po válce silně sledováno a jeho osídlení bylo hodnoceno a posuzováno. Kupříkladu kriticky ho hodnotila skupina styčných důstojníků ministerstva národní obrany v souhrnné zprávě 8. února roku 1947. Naproti tomu předseda vlády Klement Gottwald viděl pohraničí a proces jeho osídlování zcela jinak, výrazně pozitivněji. Důvodem jeho kladného hodnocení situace může být několik. Jednak snaha zlehčovat a bagatelizovat situaci v pohraničí, dále neznalost skutečné situace zde a v neposlední řadě úporná snaha získat voliče pro nadcházející volby – právě pohraničí bylo plně podporovatelů KSČ. Také sílící napětí mezi Východem a Západem sehrálo svou podstatnou roli.

⁹⁹ ČAPKA, František – SLEZÁK, Lubomír – VACULÍK, Jaroslav. *Nové osídlení pohraničí českých zemí po druhé světové válce*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2005. Str. 182.

¹⁰⁰ Tamtéž. Str. 200.

Závěr

Ve své studii jsem se zabývala historií obce Jemnice u Tisové v první polovině 20. století – od meziválečného období, kdy se dochované paměti začínají rozcházet, až do transferu německého obyvatelstva, o kterém nejsou v kronice obce žádné záznamy. Porovnávala jsem zažitě ústní lidové tradice a vzpomínky pamětníků o daných událostech s písemnými prameny, pokud v dané době existovaly a byly zachovány.

Výsledkem studie je celistvé zdokumentování událostí v Jemnici u Tisové od 20. let 20. století po rok 1946. V článku je ukázán jak pohled původního německého obyvatelstva, přiblížený díky výpovědi Josefa Lorence a německým zdrojům, tak i rodiny pana Pechmana, která byla jednou z mála českých rodin ve vesnici. Jak můžeme vidět, tyto paměti a zápisy se často liší. Právě dualitu vnímání událostí jsem se ve studii snažila ponechat, avšak pomocí dochovaných pramenů ji vždy uvést na pravou míru. Článek se věnuje také každodennímu životu obyvatel v meziválečném období, jsou zde popisovány nejen legendy dané oblasti, ale i typické události na vesnici, jako je třeba výlov rybníka, nebo politický život místních.

Za jeden z velkých objevů považuji komparaci lidové tradice, paměti a dochovaných pramenů v případě osoby Jindřicha Herolda, jelikož požár statku a všechny události na něm byly dlouho zahaleny rouškou tajemství a i lidé žijící v obci relativně dlouho nebyli obeznámeni s jeho postavou a pravou podstatou jeho skonu. Dalším důležitým bodem je rozhodně konec 2. světové války a odsun německých obyvatel, jelikož se o těchto událostech nezachovaly téměř žádné archivní prameny a lidé ve vesnici o nich také nemluví.

Studii jsem se snažila nejen zdokumentovat vybrané období a vytvořit tím ucelený záznam, ale také přiblížit a vysvětlit dané události a osudy lidí místním obyvatelům. V neposlední řadě jsem chtěla ukázat i těm, kteří obec neznají, jak zajímavá může být historie takové obyčejné malé vesničky, jakou Jemnice je.

Seznam zdrojů

Seznam pramenů

Moravský zemský archiv v Brně, fond Matriky uložené v Moravském zemském archivu v Brně, původce Náměšť nad Oslavou, číslo knihy 10722. *Geburtsbuch Namiest*.1865–1899. Dostupné také z: <<https://www.mza.cz/actapublica/matrika/detail/6546?image=216000010-000253-003376-000000-010722-000000-00-B05431-01010.jp2>>.

Soukromý archiv Josefa Lorence. *Pamětní spis*. Jemnice 1927.

Soukromý archiv Pavlína Dortové. Původce Ministerstvo zemědělství v Praze. *Čís. j.: 81.960/48-IX/A-21. Věc: Zbytkový statek Jemnice*. Praha 1948.

Soukromý archiv Pavlína Dortové. *Úmrtní list Josefa Pechmana*. Plzeň 1950.

Státní oblastní archiv v Plzni

Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 41*. 1836–1927. Dostupné také z: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/tisova-41>>.

Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 47*. 1865–1945. Dostupné také z:<<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/tisova-47>>.

Státní oblastní archiv v Plzni, fond Sběrka matrik západních Čech, číslo fondu 10014. *Tisová 34*. 1853–1880. Dostupné také z: <<https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/tisova-34>>.

Státní okresní archiv Tachov

Státní okresní archiv Tachov, fond Archiv obce Jemnice, i. č. 1. *Pamětní kniha obce*.1927–1936 (1945).

Státní okresní archiv Tachov, fond Obecná škola (německá) Jemnice, i. č. 1. *Kronika*.1919–1937.

Prameny vydané

Dekret č. 16/1945 Sb. Dekret presidenta republiky ze dne 19. června o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech. 1945.

Orální prameny

Legendsy, pověsti a lidová vyprávění obce.

Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Janem Dietlem, potomkem původních obyvatel, v Jemnici 8. 10. 2022. Uloženo v archivu autorky.

Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Josefem Lorencem, pamětníkem v obci Jemnice u Tisové a historikem, v Jemnici 14. 8. 2022. Uloženo v archivu autorky.

Rozhovor Johanky Drchotové (studentka Západočeské univerzity v Plzni) s Pavlínou Dortovou, právnučkou Josefa Pechmana, ve Stříbře 10. 3. 2023. Uloženo v archivu autorky.

Seznam literatury

Über Grenzen hinweg: Geschichte, Land und Leute des Plan – Weseritzer Bezirkes Tirschenreuth und Mährling, Tirschenreuth: Gesamtherstellung Druckerei und Verlag Nickl. 1984.

Kolektiv autorů. *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí, díl 13., Jana–Kartas.* Praha: Ottovo nakladatelství, 1898.

HOFMANN, Gustav. *Velkostatek Planá 1548–1945, inventář.* Klatovy 1980.

Odbor školství ONV v Tachově. *Rozvoj socialistického školství na Tachovsku.* Tachov 1981.

ZÍMOVÁ, Jana. *Místní národní výbor Jemnice 1945–1950, inventář.* Tachov 2007.

Periodikum

Tisovský zpravodaj: Jemnice 1931. 6. vydání. Tisová, prosinec 2021.

Seznam internetových zdrojů

Jodi Picoult citáty. Databáze knih. *Knihy. Databáze knih.* [online]. [cit. dne 2023-02-28]. Dostupné z: <<https://www.databazeknih.cz/citaty/jodi-picoult-334>>.

Plzeňský architektonický manuál. *Martin Mandaus.* [online]. [cit. dne 2023-02-18]. Dostupné z: <<https://pam.plzne.cz/stavitel/329-martin-mandaus>>.

O autorce:

Bc. *Johanka Drchotová* vystudovala obor český jazyk–dějepis na FPE ZČU v Plzni. Nyní pokračuje v magisterském studiu na těžce fakultě.